

INUIT ATAQATIGIIT

UPA 2019/178
08.05.19.
Peter Olsen

Najukkami sukkulinnik soorlu sikunik kaaginillu tunisassiortartut unammillersinnaassusaat qaffassarniarlugu sukkunut akitsuutinik utertitsisarnermut aaqqissuussinerup atuuteqqilernissa eqquteqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Utertitsisarnermut aaqqissuussineq eqquteqqinnejassaaq ulloq 1. januaari 2020 aallarnerfigalugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Nunatsinni sukkut tamatigut, nammineq immitsinnut pilersornerulernissarput Inuit Ataqatigiit pingaartitatta anguniakkalu ilagilliunnarpaat. Illuatungaatigullu nunatta avataaniit nioqutissanik sunilluunniit tikisisitsiornerup appasinnerpaaffianiitinnissaa Inuit Ataqatigiinniit kissaatigeqalutigu.

Naak nunatta avammut tunisassiaasa, avataaniillu pisiaasa oqimaaqtigiinnerat ukiuni kingullerni, ukiunut siuliinut naleeqqullugu nalimmakkiartuaaruqartoq, taamaattoq Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut avammut tunisassiornerput, immitsunnulu pilersornerput suli pitsaanerujussuarmik angusaqarfigisisariaqarippup, avataaniillu pisiarisartakkatsinnik pinngitsuusinnaanerput sukkut tamatigut millisartuartariaqarippup Inuit Ataqatigiinniit isumaqarluta.

Immitsinnut pilersornerulernissarput, nunattalu pissarititaanik atuinerulernissarput, taakku tamarmik imminnut ataqatigiilliuinnarpaut, nunattalu imminut napatinneulerulernissaanut avaqqunneqarsinna-anngitsut, pinngitsoorneqarsinnaanngitsullu.

Nunarput pisuussutinik ulikkaarpoq, uumaatsunik uumasunillu. Imartarput aalisakkanik qalerua-linnillu ulikkaarpoq. Nunatta timaani, imartatsinnilu miluumasunik naammattunik peqarpugut; tuttunik, umimmannik, nersussuarnik, qilalukkanik, arferniki, puisinik, ukallit aqissit il.il. Nunarput peqaruttormat, piumagaluarutta pikkorinnerugaluaruttaluunniit sukkut tamatigut immitsinnut pilersornerulersinnaagaluarpugut.

Immitsinnut pilersornerulersinnaagaluarnitta saniatigut nunatta pissarititaanik aamma atorlua-anerusariaqaraluarpugut. Nunatta pissarititaanik atorluaanngippallaarpugut.

Nunatta pissarititaanik atorluaanitsigut aamma naleqarnerulersitsisinaavugut.

Nunatta pissaritaanik atorluaangippallaarnitsinnut qalerlik, saarullik aammalu kinguppaat assersuutitut taarusuppakka. Qalerliup, saarulliup kinguppaallu atorluarnerisigut naleqarnerulersitsinnaagaluarpugut, nunatta aningaasqarneranut suliffisaqartsitsiniarnikkullu iluaqutaalluar-sinnaasumik.

Qalerallit saarulliillu ilivitsukaatillugit avammut annissukkagut annertuallaarujuussuarput. Taa-maaliorntsigut aningaasarpassuarnik suliffissarpassuarnillu annaasaqartarpugut.

Nunatta aningaasarsiorfiusinnaasunik pisariaqartiteruttulerfiata nalaani tamanna paasiuminaappoq akuersaaruminaallunilu.

Taamaattumik Inuit Ataqatigiinniit immtsinnut pilersornerullatalu, immtsinnut napatinneuler-nissarput anguniakkatta ilagilluinnarpaat.

Inuit Ataqatigiit isumaqarput nioqqutissat suulluunniit nunatta pissaritaanik tunngaveqarluni tunisassiarineqarsimasut, niuertarfinni suniluunniit takussaanerulerteriaqartut.

Aalisakkat, nunami imaanilu miluumasut saniatigut aamma nunatta timaani, naasuuteqarpugut paarnaateqarlatalu atorluarnerusinnaasaraluatsinnik.

Imminut pilersornerulernissatsinnut siunnerfeqarnermi nunalerineq suli piorsaqqissallugu avaqqunneqarsinnaanngilaq. Neqissaqarniarnikkut naatitatigullu periarfissarpassuit inerisarnerusinnaasagut inerisarniartigit. Nunaqqatigut pikkorissut piginnaasaat atorluarlugit.

Qujanartumillu nunatsinni pikkorilluinnartunik nunaqqateqarpugut nunatta pissaritaanik atorluasinnaasunik, nioqqutissiorsinnaasunillu.

Tamakkuuppullu nunatta pissarititaanik imeruersaasiorlutilu mamaladiliorsinnaalersimasut.

Immiorfeeqqat nunatta pissaritaanik atuillutik tunisassiorsinnaasut takussaaleriartorput, minnerunngitsumillu nunatta pissaritaanik atuillutik mamaladiliorsinnaasut, tunisassisulerusussin-naasullu aamma tusarsaallutilu takussaaleriartorput.

Immiorfeeqqanik mamaladiliorfinnillu, nunatta pissaritaanik atuillutik tunisassiorsinnaasunik amerlasuunik pilersitsisinnaagaluarutta, siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu, qularnanngitsumik suliffissarpassuarnik nutaanik pilersitsisinnaagaluarpugut.

Tamakkulu pilersinneqarsinnaanissaanut, ineriertortinneqarnissaannullu aporfiusinnaasut ilagaat siorasanut – sukkunut akitsuut. Ajoraluatumik sukkut akitsuutaanik utertitsisarneq 2007-mi atorunnaarsissimavarput.

Atorunnaarsitsimanerpullu nutaanngilisimasutut ullutsinnullu naleqqukkunnaarsimasut Inuit Ataqatigiinniit isumaqarfigaarp. Akitsuutaasartullu pillugit nalilersueqqittooqarnissaanik Inuit Ataqatigiit oqaloqataanissatsinnut piareersimavugut.

Imminut pilersornerulernissatsinnut siunnerfeqarnermi nunalerineq suli piorsaqqissallugu avaqqunneqarsinnaanngilaq. Neqissaqarniarnikkut naatitatigullu periarfissarpassuit inerisarnerusinnaasagut inerisarniartigit. Nunaqqatigut pikkorissut piginnaasaat atorluarlugit.

Taamaattumik siunnersuuteqartoq inatsisartut ilaasortaq Justus Hansen, Inuit Ataqatigiinniit qutsavigerusupparput oqaluuserisassamik imaattumik soqtiginartumik pingaaruteqarluinnatumillu oqaluuserisassanngortitsisimammatt.

Taamaattumik oqaluuserisassaq una Inuit Ataqatigiinniit taperserlugu ataatsimiititaliamut susassaqartumut ingerlateqqipparput sukumiisunik suliarineqarsinnaaqqullugu.

Qujanaq

Peter Olsen